

Zadania 3

RÓWNANIA RÓŻNICZKOWE ZWYCZAJNE RZĘDU PIERWSZEGO

I) Równania różniczkowe o zmiennych rozdzielonych.

Postać: $g(y)dy = f(x)dx$.
Uwaga: zamiast y' piszemy $\frac{dy}{dx}$ i przekształcamy wyjściowe równanie.

1. Rozwiązać równanie $yy' - \frac{1-2x}{y} = 0$.

Sprawdzamy czy zmienne rozdziela się, czyli czy istotnie jest to równanie o zmiennych rozdzielonych.

Mamy

$$yy' - \frac{1-2x}{y} = 0 \iff yy' = \frac{1-2x}{y} \iff$$

$$y \cdot \frac{dy}{dx} = \frac{1-2x}{y} \Big| \cdot dx \cdot y \iff$$

$$y^2 dy = (1-2x)dx \iff \int y^2 dy = \int (1-2x)dx \iff$$

$$\frac{y^3}{3} = x - x^2 + c \iff y = (3(x - x^2 + c))^{\frac{1}{3}}.$$

Sprawdzenie $y = (3(x - x^2 + c))^{\frac{1}{3}}$, to $y' = \frac{1}{3}(3(x - x^2 + c))^{-\frac{2}{3}} \cdot 3(1-2x) = (3(x - x^2 + c))^{-\frac{2}{3}} \cdot (1-2x)$. Zatem

$$yy' - \frac{1-2x}{y} =$$

$$(3(x - x^2 + c))^{\frac{1}{3}} \cdot (3(x - x^2 + c))^{-\frac{2}{3}} \cdot (1-2x) - \frac{1-2x}{(3(x - x^2 + c))^{\frac{1}{3}}} =$$

$$\frac{1-2x}{(3(x - x^2 + c))^{\frac{1}{3}}} - \frac{1-2x}{(3(x - x^2 + c))^{\frac{1}{3}}} = 0.$$

2. Rozwiązać równanie $y' \operatorname{ctg} x + y - 5 = 0$.

Sprawdzamy czy zmienne rozdziela się, czyli czy istotnie jest to równanie o zmiennych rozdzielonych.

Mamy

$$y' \operatorname{ctg} x + y - 5 = 0 \iff \operatorname{ctg} x \cdot \frac{dy}{dx} = 5 - y \Big| \cdot dx \cdot \operatorname{tg} x \cdot \frac{1}{5 - y} \iff$$

$$\frac{1}{5 - y} dy = \operatorname{tg} x dx \iff \int \frac{1}{5 - y} dy = \int \operatorname{tg} x dx \iff$$

$$-\ln |5 - y| = -\ln |\cos x| + c \iff \ln |5 - y| = \ln |\cos x| + c \iff$$

$$\ln |5 - y| = \ln |\cos x| + \ln c \iff \ln |5 - y| = \ln |c(\cos x)| \iff$$

$$|5 - y| = |c(\cos x)| \iff \text{opuszczamy } || \iff 5 - y = \pm c(\cos x) \iff$$

$$5 - y = c(\cos x) \iff y = 5 - c(\cos x).$$